

'Je hebt engelengeduld nodig voor het maken van een natuurfilm'

Urenlang tevergeefs in een schuiltentje wachten totdat er bevers voor de camera verschijnen. Of een complete toren bouwen om zeearenden te filmen om vervolgens met lede ogen te moeten aanzien hoe de arenden een kilometer verderop een nest inrichten: het maken van een natuurfilm is niet gemakkelijk. Het vereist doorzettingsvermogen, toewijding en vooral heel veel geduld. Producent Ignas van Schaick geeft een kijkje achter de schermen bij het maken van de nieuwe Nederlandse natuurfilm *Holland, Natuur in de Delta*.

Holland, Natuur in de Delta is het tweede deel van een trilogie natuurfilms door producent EMS Films. Het eerste deel, *De Nieuwe Wildernis*, kwam in 2013 uit en werd een groot succes. Maar liefst 700.000 mensen zagen de bijzondere natuurbeelden in de bioscoop. Van Schaick: 'Dat hadden we nooit verwacht. Het maken van die film was echt een ontdekkingsstocht, want daarvoor was nog nooit een natuurfilm over Nederland gemaakt voor de bioscoop. Toen we op zoek gingen naar geschikte mensen, bleek dat er maar enkele natuurcameramensen in Nederland waren. Verder waren er vooral veel fotografen die ook filmde. Een aantal van hen hebben we gewoon een camera in handen gegeven met de boodschap: ga maar filmen. Met vallen, opstaan en sturing van regisseur Mark Verkerk is dat uiteindelijk gelukt. Uiteindelijk hebben we ongeveer driehonderd uur beeldmateriaal gedraaid, waarvan tweehonderd uur onbruikbaar was omdat er veel probeersels tussen zaten. Met *Holland* wilden we daarom echt een kwaliteitsslag maken en dat is ook gelukt.'

Natuurfotograaf Edo van Uchelen

Unieke beelden

In de nieuwe film staat de delta centraal: Nederland als waterland. In een reis door de tijd zien we het ontstaan van de delta en de invloed van de mens daarop. Ook draait het om de diverse cycli in de natuur: eb en vloed, dag en nacht, seizoenen, ijstijden en het stijgen en dalen van de zeespiegel. 'De delta bestaat al miljoenen jaren. We willen laten zien dat de mens eigenlijk maar een voetnoot in de geschiedenis is, die pas de laatste duizenden jaren komt kijken. Daarnaast vertellen we aan de hand van vijf hoofdpersonages verschillende verhalen: die van de bever, de zeearend, de steekbeest, de haas en het pimperlauwtje. Het leuke is dat met die dieren weer allerlei andere soorten samenhangen, bijvoorbeeld hun prooien, zodat je hun verhalen ook kunt vertellen.'

Bij het maken van een natuurfilm draait het allemaal om de voorbereiding. 'Tachtig procent van de tijd gaat daar inzitten, en maar twintig procent in het proces van filmen en monteren. In de voorbereidingsfase overleggen we veel met allerlei experts, biologen die bijvoorbeeld weten waar bepaalde diersoorten voorkomen en hoe je ze het beste in beeld kunt brengen. Daardoor is het gelukt om het uitkomen van de pop van het pimperlauwtje te filmen. Het was het enige stadium dat we, in de eindfase van de opnames, nog misten in de totale cyclus van de vlinder. Het is heel lastig om zo'n popje te filmen, die groot wordt in het nest van de moerassteekmier. De BBC heeft het drie maanden in Polen geprobeerd, maar ze konden het niet voor elkaar krijgen. Uiteindelijk is het ons ongeveer een week voordat de film op slot ging, gelukt en konden we de beelden nog net op tijd invoegen. Is zoiets geluk? Het is meer een soort afgedwongen geluk. Er zit zoveel voorbereiding in het creëren van de juiste omstandigheden, waarbij we nauw hebben samengewerkt met de Vlinderstichting.'

Bloedfanatiek

Tijdens het proces dreigden meer dan eens hoofdkarakters te sneuvelen, simpelweg doordat het niet lukte goede beelden te schieten. De bever was bijvoorbeeld zo'n lastig geval. 'Willem Berents, een van de hoofdfilmers, was aanwezig op een prachtige locatie in het bos. Hij ging in zijn schuilhutje liggen maar er gebeurde helemaal niets. Hij is bloedfanatiek, echt iemand van het oude slag. Zet hem in een tentje en hij wacht drie dagen tot er een bever langs zwemt. Maar in dit geval bleek dat de bevers alleen 's nachts actief waren en altijd als er geen mensen in de buurt waren. Nachtopnames waren eerst geen optie omdat die te ingewikkeld en moeilijk waren. Maar toen kwam

'Ik had nooit verwacht dat je emotie kunt voelen bij een stekelbaarsje'

onverwachts een nieuw onbemand camerasysteem op de markt waarmee we wel 's nachts konden filmen. Daarmee probeerden we het nog één keer, anders zou de bever uit het scenario gaan. Wat bleek: die nachtbeelden waren waanzinnig. Vlak voor de camera knaagde een bever een boom om.'

Trucjes

Een van de dieren die het in *Holland* tot een hoofdkarakter schopte, leverde bij *De Nieuwe Wildernis* nog een hoop problemen op, namelijk de zeearend. 'We hadden in de Oostvaardersplassen een toren gebouwd om het nest te kunnen filmen. Maar toen bleek dat de arenden hun nest een kilometer verderop bouwden, waardoor we uiteindelijk maar heel weinig beelden hebben kunnen schieten. Dus voor deze film wilden we die beelden persé. Al in de winter van 2013, voordat we gingen filmen hadden we een dertien meter hoge toren gebouwd, waar een cameraman maandenlang in heeft gezeten.

Zo hebben we de hele cyclus kunnen filmen, van de jongen die geboren worden tot het moment dat ze voor het eerst uitvliegen. De toewijding van zo iemand die in die toren in de Biesbosch zit, is dan heel belangrijk. Grappig zijn ook bepaalde trucjes die je in de loop van de tijd leert. Vogels houden alles haarscherp in de gaten, dus als iemand overdag naar de hut ging, deden we dat altijd met zijn tweeën. Vervolgens ging één iemand weer naar beneden, zodat de arend dacht dat iedereen weg was. 'Er gaat iets in en er gaat iets uit dus er is niemand meer', denkt hij. Vervolgens kun je hem ongestoord filmen.'

Ook bij het filmen van de kleine stekelbaars kwamen de makers voor flinke uitdagingen te staan. 'Wat bijna niemand van dat visje weet, is dat het een migratievis is die vanuit de Noordzee het land binnenkomt. Vervolgens onderneemt hij een epische tocht om bij zijn paaigronden te komen, waar hij zich kan voortplanten. Een moeizame tocht, want hij moet

'Vlak voor de camera knaagde de bever een boom om'

obstakels overwinnen zoals deltawerken en sluisen. De duikers die de stekelbaars filmden, moesten dus ook deze tocht maken. Wat ik zelf nooit had verwacht, is dat je bij zo'n visje emotie kunt voelen. Er zit een scène in de film dat ze vanuit de Nieuwe Waterweg bij Rotterdam komen en door een grote sluis gaan. De deur staat op een klein kiertje en er stroomt water doorheen, dus ze moeten echt knokken om tegen de stroming in te zwemmen. Een stuk of veertig halen het, maar eentje net niet. Die glijdt heel langzaam terug. Dan krijg je echt een brok in je keel.'

Holland, Natuur in de Delta draait vanaf 24 september in 152 bioscopen door heel Nederland.

